

“MẠNG LƯỚI DI SẢN TƯƠNG ĐỒNG” - SỰ ĐA DẠNG CỦA BIỂU ĐẠT VĂN HÓA TRONG THỜI KỲ CÁCH MẠNG 4.0 VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ: NHÌN TỪ MẠNG LƯỚI DI SẢN Ở MIỀN TRUNG

Lê Anh Tuấn*

Tóm tắt: Trong bối cảnh thế giới kết nối và tương tác mạnh mẽ dựa trên nền tảng công nghệ và sự tương đồng về mặt văn hóa - lịch sử, các cộng đồng có các di sản tương đồng cần phải được nhìn nhận và tiếp cận một cách tổng thể, trong mối liên hệ để tạo nên thế mạnh từ sự phong phú và đa dạng của hệ thống sản phẩm đặc trưng, cùng với nhiều giá trị nổi bật. Việc hình thành và tham gia “mạng lưới di sản tương đồng” tạo nên “không gian di sản” chung góp phần bảo tồn và phát huy di sản, hướng tới các mục tiêu mang tính bền vững. Ở miền Trung, từ những gợi ý của lịch sử, sự gắn gũi về mặt địa lý đến cách tiếp cận mang tính tổng thể trong bảo tồn và phát huy các giá trị di sản tương đồng, trong thời gian qua, giải pháp liên kết đã được nhìn nhận và dần hình thành, trở thành một xu hướng tất yếu cho sự phát triển trong một thế giới kết nối. Trong định hướng bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa truyền thống của các cộng đồng, việc thiết lập “mạng lưới di sản tương đồng” phải gắn với khai thác và phát triển du lịch, đó là “Con đường di sản” (“Tour” di sản, du lịch di sản). Trong điều kiện hiện nay, đối với yêu cầu chuyển đổi số, số hóa di sản, trước hết cần thực hiện các giải pháp hỗ trợ nghiên cứu, ứng dụng, chuyển giao tiến bộ kỹ thuật và công nghệ mới trong tổ chức lưu trữ, bảo tồn, quản lý, khai thác di sản, cũng như có các dự án hỗ trợ ban đầu cho các cộng đồng di sản, các nghệ nhân, người thực hành, lưu giữ và trao truyền di sản. Trên cơ sở số hóa, tiến hành xây dựng “mạng lưới di sản tương đồng” nhằm liên kết các cộng đồng chủ thể di sản, tạo cơ sở cho việc thúc đẩy chia sẻ, trao đổi ý tưởng, quan điểm, kinh nghiệm và kỹ năng trong bảo tồn, phát huy, sáng tạo văn hóa, quảng bá sản phẩm văn hóa, kết nối du lịch, ... giữa các cộng đồng với nhau, thông qua các sự kiện và dự án chung.

Từ khóa: Mạng lưới di sản tương đồng, đa dạng biểu đạt văn hóa, cách mạng 4.0, chuyển đổi số, con đường di sản, miền Trung.

* TS. Phân viện Văn hóa Nghệ thuật quốc gia Việt Nam tại Huế.